

Biobāzētā nozare Latvijai piedāvā jaunas iespējas zaļajai izaugsmei

Bioekonomikas ražotāju konsorcijs [Bio-based Industries Consortium \(BIC\)](#), kas veicina Eiropas bioekonomikas cirkularitāti, inovācijas un ilgtspēju, ir publicējis pirmo no trīs ziņojumiem, kurā izklāstīts Centrāleiropas un Austrumeiropas bioekonomikas potenciāls un zaļās izaugsmes iespējas. Ziņojums tapis Bioekonomikas ražotāju konsorcijs (BIC) stratēģiskās izpētes programmas ietvaros, un tā mērķis ir identificēt bioekonomikas iespējas Eiropas valstīs. Ziņojuma kopsavilkums pieejams [latviešu](#) valodā.

Secinājumi par Latvijas iespējām bioekonomikas jomā

Lauksaimniecība, mežsaimniecība un ķīmiskā rūpniecība pieder pie Latvijas ekonomikas dzinējspēkiem. Latvijā ir attīstīta zilā ekonomika, pārtikas un dzērienu ražošanas nozare, kā arī pārtikas pārstrādes rūpniecība un kokapstrāde. Lauksaimniecība un mežsaimniecība joprojām ieņem svarīgu lomu, saražojot 4 % no IKP un nodarbinot 7 % valsts darbaspēka (vairāk nekā vidēji ES).

Kā norādīts jaunajā ziņojumā, minētās nozares veido labu pamatu bioekonomikas attīstībai Latvijā — labi organizētā inovāciju atbalsta infrastruktūra ir viens no daudzajiem labvēlīgajiem faktoriem ilgtspējīga bioekonomikas sektora izveidei. Turklāt Latvija bija pirmā Baltijas valsts, kas pieņēma savu nacionālo bioekonomikas stratēģiju, tādējādi veidojot labu atsaucē punktu lokālā, reģionālā un nacionālā līmeņa bioekonomikas darbībām.

“Mēs esam apņēmušies turpināt attīstīt biobāzēto ekonomiku ES-13 valstīs. Secinājumi ziņojumā norāda uz biobāzētās nozares milzīgo un neizmanto to potenciālu zaļās izaugsmes stimulēšanā un jaunu dalībnieku integrēšanu biobāzētās vērtības ķēdēs,” saka **Dirks Karezs (Dirk Carrez)**, BIC izpilddirektors.

Jaunajā ziņojumā arī secināts, ka vairākas Latvijas tautsaimniecības nozares rada lielus atkritumu un neizmantotā materiāla daudzumus, no kuriem pašreiz tiek radīta visai maza pievienotā vērtība. Kā liecina ziņojumā iegūtie secinājumi, šos materiālus var potenciāli izmantot kā izejvielas bioekonomikas attīstībai visā valstī. Lauksaimniecība, būdama salīdzinoši lielākā Latvijas tautsaimniecības nozare, rada vislielāko atkritumu daudzumu (pēc aplēsēm ap 9 milj. tonnu gadā), bet arī mežizstrādē ik gadus rodas ap 2,9 milj. kubikmetru neizlietotā materiāla. Turklāt pašlaik tiek lēsts, ka arī aramzeme un pļavas ir salīdzinoši neefektīvi apsaimniekotas, kas valstī paver iespējas bioekonomikas darbību paplašināšanai.

Ziņojumā tostarp norādīts, ka pārtikas un dzērienu ražošana, kā arī kokmateriālu apstrāde pašreiz ir galvenās bioekonomikas nozares valstī. Šajos ražošanas procesos neizmantotie materiāli ir izcila izejviela topošai Latvijas bioekonomikas jomai.

Latvijas aktīvai iesaistei būtiska nozīme

Latvijai ir sava augstskolu, pētījumu centru un ražošanas infrastruktūra, kā arī aktīva Bioekonomikas pētniecības stratēģiskā apvienība. Augsto tehnoloģiju jaunuzņēmumi, kas veidojas augstskolās, saņem

spēcīgu atbalstu. 6 no 15 valdības atzītiem un atbalstītiem tehnoloģiju klasteriem ir ieinteresēti bioekonomikā. Zināšanu ietilpīga bioekonomika ir viens no nacionālās viedās specializācijas ieviešanas stratēģijas (RIS3) virzieniem.

Latvijā jau vairākus gadus darbojas vairāki ES finansēti pētījumu projekti, kas saistīti ar biomasas izejvielām un biotehnoloģijām (daži no tiem arī programmas *Bio-based Industries Joint Undertaking* ietvaros). Tas apliecina valsts zinātnieku un ražošanas uzņēmumu interesi un vēlmi darboties bioekonomikas jomā.

Vienotā pētījumu centra (*Joint Research Centre*) [veiktais pētījums rāda](#), ka Eiropas bioekonomika jau veido 11 % no ES iekšzemes kopprodukta, un tas pastiprina BIC ziņojumā secināto par to, cik svarīga nozīme ir Eiropas zaļās izaugsmes potenciāla izmantošanai nākamajā ES publiskā un privātā sektora sadarbībā, veidojot biobāzētās aprites Eiropu. Lai šo procesu veicinātu, BIC balstīsies uz pētījuma atklājumiem, sadarbojoties ar valsts iestāžu pārstāvjiem un vietējām ieinteresētajām pusēm.

Ziņojums par Latviju pilnā apmērā angļu valodā pieejams [šeit](#).

Bioekonomikas ražotāju konsorcijs *Bio-based Industries Consortium (BIC)*

Bioekonomikas ražotāju konsorcijs *Bio-based Industries Consortium (BIC)* ir Biobāzētās rūpniecības kopuzņēmuma (BBI JU) privātais partneris 3,7 miljardu eiro vērtā publiskā un privātā sektora sadarbībā ar ES. Tajā ietilpst vairāk nekā 240 nozares pārstāvju, kas aptver visu vērtību ķēdi, sākot no primārās ražošanas līdz tirgum vairākās daudzveidīgās nozarēs, piemēram, lauksaimniecība un tās pārtikas rūpniecība, zivsaimniecība un jūrniecība, ķīmiskās vielas un materiāli, bioplastmasa, ražošana, mežsaimniecība, celulozes un papīra rūpniecība, tīrģus nozare, tehnoloģiju nodrošinātāji un atkritumu apsaimniekošana un apstrāde. Turpinot centienus apzināt jaunas videi draudzīgas izaugsmes iespējas, Bioekonomikas ražotāju konsorcijs [Bio-based Industries Consortium \(BIC\)](#) tuvākajā laikā sagatavos arī papildu ziņojumus par citām ES dalībvalstīm.

Lai uzzinātu vairāk par BIC, skatiet mūsu bukletu [šeit](#).